

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

วิธีการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “ทัศนะของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในการประสานความร่วมมือด้านการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในเรือนจำพิเศษธนบุรี” ในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวิธีการศึกษาดังนี้

1. การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ วารสาร บทความ เอกสาร สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ ระเบียบและคำสั่ง ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวความคิดในการศึกษาและอ้างอิงประกอบการศึกษา

2. การศึกษาวิจัยภาคสนาม (Field Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลนำมาวิเคราะห์ประกอบผลการศึกษาให้สมบูรณ์ โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ระดับ 1 ถึง ระดับ 8 ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในส่วนควบคุมผู้ต้องขัง ส่วนสวัสดิการผู้ต้องขังและส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง ณ เรือนจำพิเศษธนบุรี

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. การสร้างแบบสอบถาม

ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการหาข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์ โดยสร้างแบบสอบถามจากการค้นคว้าข้อมูลทางเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และจากความคิดเห็นของผู้ศึกษา เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่จะศึกษา ซึ่งแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้มีลักษณะดังนี้

1. แบบสอบถามชนิดปลายปิด และแบบสอบถามชนิดปลายเปิด
2. แบบสอบถามการประสานความร่วมมือแบบ Likert Scale โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนเป็นข้อความเชิงนิมิตและเชิงนิเสธ คือ 5, 4, 3, 2, 1 และ 1, 2, 3, 4, 5

แบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการรับราชการ รายได้ สถานภาพการสมรส จำนวนบุตร ภูมิลำเนา ศาสนา

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ที่มีต่อการประสานความร่วมมือของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในเรือนจำพิเศษธนบุรี ใช้แบบสอบถามแบบ Likert scale แต่เป็นแบบ 3 ช่วงชั้น ในแต่ละข้อ

ส่วนที่ 3 คำถามปลายเปิด เป็นการศึกษาถึงปัญหา อุปสรรค ในการประสานความร่วมมือของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในเรือนจำพิเศษธนบุรี และข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่มีต่อการเสริมสร้างให้เกิดการประสานความร่วมมือกันของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ทั้งส่วนควบคุมผู้ต้องขัง ส่วนสวัสดิการผู้ต้องขังและส่วนพัฒนาผู้ต้องขังในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

2. การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ก่อนนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษาจะทำการทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของแบบสอบถามโดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยการนำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเนื้อหา เพื่อความสมบูรณ์ก่อนทำการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. การทดสอบแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามไปทดสอบกับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด ซึ่งได้แก่ ข้าราชการสังกัดส่วนควบคุมผู้ต้องขัง ส่วนสวัสดิการผู้ต้องขังและส่วนพัฒนาผู้ต้องขังของเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร

3. การทดสอบหาความเชื่อมั่นกับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียง (Reliability) โดยนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นด้วยค่าแอลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.75 ขึ้นไป

4. นำผลที่ได้จากการทดสอบแบบสอบถาม มาแก้ไขปรับปรุงให้สมบูรณ์เรียบร้อย ก่อนนำไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ต่อไป

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้กำหนดกลุ่มประชากรเป้าหมายที่จะศึกษาประชากรข้าราชการ คือ เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ระดับ 1 ถึง ระดับ 8 ทุกคนที่ปฏิบัติหน้าที่ใน 3 ส่วน ดังต่อไปนี้

1. ส่วนควบคุมผู้ต้องขัง จำนวน 91 คน
2. ส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง จำนวน 46 คน
3. ส่วนสวัสดิการผู้ต้องขัง จำนวน 25 คน

ส่วนกลุ่มประชากรข้าราชการ สังกัดส่วนบริหารทั่วไป และส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล ไม่ใช่กลุ่มประชากรเป้าหมายที่จะศึกษา เนื่องจากไม่ได้เกี่ยวข้องโดยตรงต่อการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ข้าราชการที่สังกัดส่วนควบคุมผู้ต้องขัง ส่วนสวัสดิการผู้ต้องขังและส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง ซึ่งเป็นประชากรที่ต้องการและปฏิบัติงานอยู่ ณ เรือนจำพิเศษธนบุรี ประจำปีงบประมาณ 2551 รวมทั้งสิ้น จำนวน 162 คน ซึ่งแบ่งตามระดับได้ดังแสดงในตาราง ดังนี้

ตารางที่ 3.1

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา

	เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์	ประชากร
ส่วนควบคุมผู้ต้องขัง	ระดับ 1	4
	ระดับ 2	1
	ระดับ 3	6
	ระดับ 4	9
	ระดับ 5	32
	ระดับ 6	28
	ระดับ 7	10
	ระดับ 8	1

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

	เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์	ประชากร
ส่วนสวัสดิการผู้ต้องขัง	ระดับ 1	1
	ระดับ 2	1
	ระดับ 3	2
	ระดับ 4	4
	ระดับ 5	10
	ระดับ 6	3
	ระดับ 7	3
	ระดับ 8	1
ส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง	ระดับ 1	1
	ระดับ 2	1
	ระดับ 3	9
	ระดับ 4	3
	ระดับ 5	10
	ระดับ 6	18
	ระดับ 7	3
	ระดับ 8	1
รวม		162

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ การประสานความร่วมมือของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในเรือนจำพิเศษธนบุรี ผู้ศึกษาดำเนินการ ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัยไปยังกรมราชทัณฑ์ เพื่อแจ้งไปยังผู้บัญชาการเรือนจำพิเศษธนบุรี เพื่อเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

2. การแจกแบบสอบถาม ผู้ศึกษาจะเข้าไปแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง และเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ได้ใช้ดุลยพินิจ และความคิดเห็นอย่างอิสระในการตอบแบบสอบถาม โดยใช้ระยะเวลาประมาณ 1 สัปดาห์

3. เก็บรวบรวมแบบสอบถาม แล้วตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลในแบบสอบถาม จากนั้นคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไว้ เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 4 ประเภท คือ

1. การหาค่าร้อยละ (Percentage) ของคำถามที่เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

$$\text{โดยใช้สูตร} \quad \text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนคำตอบ} \times 100}{\text{ผู้ตอบทั้งหมด}}$$

$$\text{หรือสูตร} \quad P = \frac{f \times 100}{N}$$

P แทน ค่าร้อยละ

f แทน ความถี่ของข้อมูล

N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด

2. การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิตหรือค่ามัธยฐานเลขคณิต (Mean)

$$\text{โดยใช้สูตร} \quad \bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

f แทน จำนวนความถี่ของคำตอบ

x แทน ค่าคะแนน

N แทน จำนวนคำตอบทั้งหมด

3. การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้วิเคราะห์ความพึงพอใจร่วมกับค่าเฉลี่ย เพื่อแสดงลักษณะการกระจายของข้อมูล

$$\text{โดยใช้สูตร} \quad \text{S.D.} = \frac{\sqrt{\sum f(x - \bar{x})^2}}{N}$$

เมื่อ	S.D	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	f	แทน	จำนวนความถี่ของคำตอบ
	x	แทน	ค่าคะแนน
	N	แทน	จำนวนคำตอบทั้งหมด

4. สำหรับแบบสอบถามประเมินความคิดเห็น ใช้เกณฑ์การตัดสินใจ โดยใช้การจัดระเบียบความคิดเห็นโดยมีคะแนนอันตรภาคชั้น (Class Interval) ดังนี้

$$\text{พิสัย (Range)} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{จาก 3 ระดับต้องการ 3 ระดับ} = \frac{3-1}{3} = 0.66$$

ดังนั้น ระดับความคิดเห็นจะเป็นดังนี้

$$\begin{aligned} \text{เห็นด้วย} &= 2.34-3.00 \\ \text{ไม่แน่ใจ} &= 1.67-2.33 \\ \text{ไม่เห็นด้วย} &= 1.00-1.66 \end{aligned}$$

การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย

1. เกณฑ์การแปลความหมายของระดับคะแนนเฉลี่ยโดยใช้ช่วงคะแนน

$$\frac{3-1}{3} = 0.66$$

เชิงบวก	คะแนน	เชิงลบ
ความเห็น	คะแนน	ความเห็น
เห็นด้วย	2.34-3.00	ไม่เห็นด้วย
ไม่แน่ใจ	1.67-2.33	ไม่แน่ใจ
ไม่เห็นด้วย	1.00-1.66	เห็นด้วย

2. เกณฑ์กำหนดระดับความคิดเห็น

เชิงบวก		เชิงลบ
ความเห็น	คะแนน	ความเห็น
เห็นด้วย	3	ไม่เห็นด้วย
ไม่แน่ใจ	2	ไม่แน่ใจ
ไม่เห็นด้วย	1	เห็นด้วย

สำหรับคำถามปลายเปิด ใช้วิธีเก็บรวบรวมและนำเสนอโดยรวม

การนำเสนอผลการศึกษา

เมื่อเก็บข้อมูลภาคสนามเรียบร้อยแล้ว นำมาประมวลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science หรือ SPSS / PC + ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะได้ค่าร้อยละ (Percentage) และการหาค่าเฉลี่ยมัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) รวมทั้งค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) พร้อมการแปลผลจากข้อมูลการสำรวจ